Brief aan de raad

Uitvoeringsprogramma ondermijning **2020-16046**
23 juni 2020

Aan de leden van de raad,

Inleiding

In het Raadsprogramma "Krachtig Zwijndrecht" 2018-2022 heeft u aangegeven dat de aanpak van ondermijnende criminaliteit van groot belang is om onze inwoners een veilig gevoel te geven. Uiteraard ondersteunen wij dit uitgangspunt en in deze brief informeren wij u waar wij staan.

Wat is ondermijning?

Ondermijnende criminaliteit is een relatief nieuw begrip binnen het veiligheidsdomein. Het werd in eerste instantie vooral gezien als georganiseerde misdaad, maar het is veelomvattender dan dat. Je kunt stellen dat ondermijnende criminaliteit bestaat uit alle vormen van criminaliteit die de integriteit van onze samenleving bedreigen. Het gaat om criminaliteit die de formele (rechtstaat) of informele (fatsoenlijke verhoudingen) grondslag van onze samenleving systematisch aantast. Voorbeelden zijn georganiseerde hennepteelt, witwassen, mensenhandel en -smokkel, fraude, drugshandel, etc.. Deze voorbeelden kunnen zich voordoen binnen de gehele gemeente, zowel in een woonwijk, winkelcentrum als op een bedrijventerrein.

Ondermijnende criminaliteit is meestal niet zichtbaar maar heeft wel zichtbare gevolgen voor de maatschappij. Ondermijning betekent verwevenheid tussen de onder- en bovenwereld. Criminele organisaties gebruiken legale voorzieningen, bedrijven, om hun handel te ontplooien en daarmee hun crimineel verworven gelden wit te wassen. Dergelijke situaties kunnen zich bijvoorbeeld voordoen in of vanuit de horeca, coffeeshops en belwinkels maar ook in woningen en andere bedrijven. Ondermijning tast de veiligheid, de leefbaarheid, de economie en het gezag van de overheid aan.

Een woning kan (onder) verhuurd worden aan arbeidsmigranten die worden uitgebuit, worden gebruikt voor prostitutie, drugsproductie maar ook worden gebruikt voor adresfraude waarna uitkeringsfraude kan worden gepleegd. Een autoverhuurbedrijf kan worden gebruikt voor het transporteren van drugs of crimineel geld of andere doeleinden.

portefeuillehouder:	Loo, W.H.J.M. van der
informatie:	Bianca Schuurman
telefoon:	078 770 35 62
e-mail:	bschuurman@zwijndrecht.nl
bijlagen:	
ter inzage:	

Wat zien wij aan landelijke en regionale ontwikkelingen?

1. **Landelijk ondermijningsfonds**

Landelijk wordt er steeds meer aandacht gevraagd voor het bestrijden van zwaardere georganiseerde criminaliteit. Het kabinet Rutte III heeft de ambitie om de aanpak van ondermijnende criminaliteit flink te verstevigen en heeft daar 100 miljoen euro voor beschikbaar gesteld. Aan de RIEC's (Regionale Informatie en Expertise Centra) is gevraagd een versterkte integrale aanpak te ontwikkelen om de doelen uit de Toekomstagenda Ondermijning te realiseren.

2. **Regionaal Versterkingsplan**

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), regio Rotterdam, waar Zwijndrecht onder valt, heeft met haar partners (Belastingdienst, gemeenten, Openbaar Ministerie en politie) een Integraal Versterkingsplan ingediend bij het Rijk. Dit om een stevige impuls te kunnen geven aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de regio Rotterdam. Concreet heeft dit er in geresulteerd dat het RIEC Rotterdam 10 miljoen euro heeft gekregen uit het Ondermijningsfonds. Met behulp van deze extra gelden wordt regionaal gewerkt aan een steeds stevigere aanpak.

3. **Regionaal Operationeel Bestuurlijk Team** (ROBT)

Een belangrijke pijler van het versterkingsplan is het opzetten en inrichten van een Regionaal Operationeel Bestuurlijk Team, met ca.10 fte o.a. BOA's en juridische expertise.

Ten behoeve van de inrichting van dit team hebben alle burgemeesters uit de politie-eenheid Rotterdam, de HOVJ van het OM en de politiechef van de Eenheid tijdens het Regionaal Veiligheidsoverleg van 18 november 2019 het convenant voor het Regionaal Operationeel Bestuurlijk Team ondertekend. In dit convenant staat onder meer welke gemeenten gaan samenwerken, hoe binnen de samenwerking omgegaan wordt met de inzet van het ROBT, hoe om te gaan met klachten over BOA's. Alle gemeenten kunnen het ROBT – zonder dat daaraan kosten zijn verbonden - inzetten voor een adequatere opsporing en handhaving ten aanzien van hennep, coffeeshop, illegale mensenhandel, bedrijvencontroles, automotive/branche, horeca, ongewenste en illegale woonsituaties en het digitale opkopers register. Het ROBT is inmiddels aangewezen als toezichthouder voor Zwijndrecht.

Wat doen wij in Zwijndrecht?

Uitvoeringprogramma Ondermijning

Gelet op het grote belang van de aanpak van ondermijnende criminaliteit heeft ons college het Uitvoeringsprogramma Ondermijning vastgesteld. Bijgaand treft u dit ter informatie aan. Dit programma bevat voor de komende jaren doelstellingen en acties die nodig zijn om ondermijning aan te pakken en een vuist te maken naar de georganiseerde criminaliteit. Een aantal in het uitvoeringsprogramma genoemde activiteiten vindt al plaats.

Integrale controles

Zo heeft er een integrale controle plaatsgevonden op een bedrijventerrein. Ook vinden er helingcontroles plaats bij opkopers van tweedehands goederen. Ondermijningssignalen worden beoordeeld en - indien mogelijk- worden met partners acties ondernomen.

Langzamerhand wordt er een netwerk opgebouwd met partners om de aanpak efficiënt vorm te geven.
De integrale controles kunnen helpen in de aanpak van dit fenomeen. Dit werkt preventief, een malafide ondernemer houdt niet van pottenkijkers. Het neveneffect van deze controles is de versterking van een gezond ondernemersklimaat binnen de gemeente. Bonafide ondernemers zijn vaak blij met deze controles zodat uitwassen worden tegengegaan.

Inzet ROBT
Dit regionale handhavingsteam is inmiddels ingezet in Zwijndrecht. Het team heeft op 10 maart 2020 een schouw gehouden in onze gemeente, samen met de politie, onze Boa en ambtelijk aanjager ondermijning. Doel is om een nieuw Ondermijningsbeeld voor Zwijndrecht op te stellen. Binnenkort wordt er een contra-schouw gehouden. Terzijde - maar wel goed om te weten- is dat vanwege de Coronacrisis het opstellen van het ondermijningsbeeld momenteel stil ligt. De toezichthouders van het ROBT worden nu ingezet voor de handhaving van de crisismaatregelen. Zij worden ook ingezet voor Zwijndrecht.

Tenslotte
Ondermijning is en blijft een lastig in kaart te brengen fenomeen, dat veelal onzichtbaar is. Door ons zo goed mogelijk te organiseren, en beschikbare middelen en instrumenten in te zetten streven wij naar een zo effectief mogelijke aanpak.

Hoogachtend,

De gemeentesecretaris, De burgemeester,